

Grzegorz Kalejta

Alfred Wierusz-Kowalski – więcej niż obrazy, czyli od pędzla do interaktywnej gry

Suwałki, miasto położone na pograniczu polsko-litewskim, nie tylko dały światu wybitnego malarza, ale także znacząco wpłynęły na jego twórczość. Alfred Wierusz-Kowalski, urodzony i wychowany w tym mieście, uwiecznił na swoich płótnach suwalskie krajobrazy, tworząc niepowtarzalny, pełen nostalgii obraz. To właśnie w Suwałkach zrodziła się jego pasja do malarstwa, która towarzyszyła mu przez całe życie.

Artysta na trwałe zapisał się w historii polskiej sztuki jako wybitny przedstawiciel szkoły monachijskiej. Jego obrazy, często przedstawiające zimowe pejzaże, zdobyły ogromną popularność, zwłaszcza te z wilkami atakującymi podróżnych na saniach. Warto wspomnieć, że Wierusz-Kowalski spędził swoje dzieciństwo w Suwałkach, gdzie urodził się w 1849 roku. Suwałki, miasto, które na zawsze zapisało się w sercu Alfreda Wierusza-Kowalskiego, w 2024 roku uczciły 175. rocznicę urodzin swego wybitnego malarza. Rok 2024 został ogłoszony jego rokiem i zaplanowano w nim wiele wydarzeń, które zarówno dla mieszkańców, jak i nauczycieli, stały się niezwykłą podróżą w świat malarstwa, historii i kultury.

W ramach obchodów zaplanowano warsztaty, dyskusje panelowe, sesje naukowe oraz grę miejską. Wydarzenia te mają na celu nie tylko upamiętnienie artysty, ale także przekazywanie wiedzy o jego twórczości i budowanie więzi społecznych. Jednym z głównych punktów obchodów jest wystawa „Alfred Wierusz-Kowalski w świetle archiwaliów”, otwarta 15 lutego w Muzeum Okręgowym w Suwałkach. Prezentuje ona unikalne dokumenty i pamiątki związane z artystą, a także jego dzieła. W kwietniu na placu Marii Konopnickiej pojawiła się plenerowa wystawa, w październiku odbędzie się drugi Światowy Zjazd Rodziny Wieruszów-Kowalskich, który zgromadzi potomków artysty z różnych zakątków świata.

28 lutego Suwałki tętniły – z naszej inicjatywy – życiem artystycznym! Centrum Edukacji Nauczycieli i Muzeum Okręgowe zaprosiły na niezwykłą podróż w świat twórczości Alfreda Wierusza-Kowalskiego. Podczas konferencji *Realista, czy romantyk?* mieliśmy okazję posłuchać fascynującego wykładu Elizy Ptaszyńskiej, która zabrała uczestników w świat twórczości tego wyjątkowego artysty. Czy Wierusz-Kowalski był bardziej realistą, czy może romantykiem? To pytanie przez długi czas nurtowało miłośników jego sztuki, a my mieliśmy szansę poszukać własnej odpowiedzi, zagłębiając się w jego niezwykle obrazy. Po wykładzie czekała na jeszcze jedna niespodzianka – zwiedzanie wystawy poświęconej artyście.

Życie, twórczość malarza oraz nasze działania podjęte dla uczczenia Roku Alfreda Wierusza-Kowalskiego zaprezentowaliśmy również podczas ogólnopolskiej konferencji naukowej *Europa Christi, zatytułowanej Cywilizacja, naród, tożsamość – wokół pojęć i ich znaczenia w makro i mikroskali*. Konferencja odbyła się w malowniczo położonym pokamedulskim klasztorze w Wigrach w dniach 10–11 maja 2024 roku. To wyjątkowe wydarzenie zgromadziło naukowców, historyków i pasjonatów sztuki z całej Polski, którzy mieli okazję nie tylko wysłuchać inspirujących wykładów, ale także podziwiać piękno okolicznej przyrody. Uczestnicy wysłuchali m.in. wykładu poświęconego wpływowi

twórczości Wierusza-Kowalskiego na kształtowanie się polskiej tożsamości narodowej oraz jego znaczeniu w europejskim kontekście kulturowym.

Współpraca Muzeum Okręgowego z Centrum Edukacji Nauczycieli zaowocowała niezwykle udanym konkursem dla uczniów. Młodzi artyści ze szkół podstawowych i średnich mieli okazję zaprezentować swoje talenty, inspirując się twórczością Alfreda Wierusza-Kowalskiego. Aż 14 prac plastycznych i 87 fotografii nadesłanych na konkurs *Alfred Wierusz-Kowalski – realista i romantyk* świadczy o dużym zainteresowaniu tematem. Rozstrzygnięcie konkursu, które odbyło się 17 czerwca, było doskonałym podsumowaniem tego przedsięwzięcia.

7 czerwca Suwałki zamieniły się w wielką planszę do gry! Suwalska Gra Miejska „Zaginiony obraz”, którą zaproponowało Centrum Edukacji Nauczycieli wspólnie z II Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Zygmunta Podhorskiego oraz Muzeum Okręgowym w Suwałkach, była innowacyjnym sposobem na edukację. Przedsięwzięcie swoim patronatem objęli: Ministerstwo Edukacji Narodowej, Podlaski Kurator Oświaty, Oddział IPN w Białymstoku oraz Prezydent Miasta Suwałk. Wydarzenie to spotkało się ze sporym zainteresowaniem zarówno uczniów, jak i nauczycieli: wzięło w nim udział sześć drużyn z suwalskich szkół ponadpodstawowych wraz z nauczycielami. Uroczyste otwarcie oraz podsumowanie i wręczenie nagród uświetnili swoją obecnością m.in. zastępca Prezydenta Suwałk Roman Rynkowski oraz Naczelnik Wydziału Oświaty i Wychowania, Dorota Sidorowicz.

Zadaniem drużyn było odnalezienie 16 miejsc związanych z Alfredem Wieruszem-Kowalskim oraz innymi wybitnymi suwalczanami. Uczestnicy zmierzali się z różnorodnymi wyzwaniem, począwszy od zagadek matematycznych po analizę źródeł historycznych, mogli więc zgłębiać historię swojego miasta oraz poznawać bliżej artystę w sposób interaktywny i angażujący. Gra obejmowała dwie trasy, oferując jeszcze więcej miejsc do odkrycia.

Rok Alfreda Wierusza-Kowalskiego w Suwałkach to nie tylko hołd składany wybitnemu artyście, ale także świetna okazja do zacieśnienia więzi społecznych i odkrywania bogatej historii miasta. Dzięki różnorodnym wydarzeniom kulturalnym możemy lepiej poznać życie i twórczość tego niezwykłego malarza, a także poczuć dumę z dziedzictwa, które pozostawił. To wyjątkowy czas, który na długo pozostanie w pamięci ich uczestników i przyczyni się do dalszego promowania sztuki i kultury w Suwałkach.

My, nauczyciele, odgrywamy tu szczególną rolę, inspirując młode pokolenie do odkrywania i doceniania lokalnej historii oraz sztuki. Warto angażować się w takie inicjatywy, ponieważ nie tylko wzbogacają one wiedzę uczniów, ale także budują ich tożsamość i dumę z miejsca, z którego pochodzą. Dzięki wspólnym wysiłkom możemy kontynuować dziedzictwo Alfreda Wierusza-Kowalskiego i inspirować kolejne pokolenia do twórczego działania.